

VERZETSDAGVAARDING TEGEN VERSTEKVONNIS VAN DE RECHTBANK DEN HAAG

Heden de

juli 2022

Ten verzoeken van **Joost Knevel**, thans zonder vaste woon en verblijfplaats in Nederland, ten deze woonplaats kiezende te Delft aan de Hof van Delftlaan 87 b, ten kantore van de advocaat mr A. Ramsoedh, die te dezer zake door mijn requirante tot gemachtigde wordt gesteld en die als zodanig voor hem in rechte zal optreden;

Heb ik:

GEDAGVAARD

De publieke rechtspersoon **de Gemeente Bodegraven-Reeuwijk** zetelend te Bodegraven, te dezer zake uitdrukkelijk woonplaats gekozen hebbende te (3515 ET) Utrecht ten kantore van mr. C.A.H. van de Sanden gevestigd aan de Goeman Borgesiuslaan 77. aldaar aan dat adres mijn exploit doende en afschrift dezes latende aan:

dit adres in een gesloten envelop met daarop de gegevens zoals wettelijk voorgeschreven omdat ik alhier niemand trof aan wie rechtsgeldig afschrift gelaten kon worden;

OM:

Op woensdag 13 juli 2022, vertegenwoordigd door een advocaat te verschijnen ter terechtzitting van de Rechtbank Den Haag, welke terechtzitting alsdan en aldaar gehouden zal worden in het Paleis van Justitie aan de Prins Clauslaan 60 te (2595 AJ) Den Haag;

MET AANZEGGING DAT:

Indien gedaagde verzuimt te verschijnen in persoon of een advocaat te stellen of het hierna te noemen griffierecht niet tijdig voldoet en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht zijn genomen, het rechter verstek tegen de gemeente zal verlenen en de hierna omschreven vordering zal toewijzen, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt;

b. Indien er meer gedaagden zijn en er tenminste één van hen in het geding is verschenen, dan wordt, indien ten aanzien van de niet-verschenen gedaagde(n) de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht is/zijn genomen tegen deze verstek verleend, en wordt tussen eiser(es) en verschenen de gedaagde(n) voortgeprocedeerd, waarbij tussen alle partijen één vonnis zal worden gewezen, dat als een vonnis op tegenspraak zal worden beschouwd,

c. bij verschijning in het geding van de gedaagde een griffierecht zal worden geheven, te voldoen binnen vier weken te rekenen vanaf het tijdstip van verschijning;

d. de hoogte van de griffierechten is vermeld in de meest recente Productie behorend bij de Wet griffierechten burgerlijke zaken, die onder meer is te vinden op de website:

www.kbvg.nl/griffierechtentabel d. van een persoon die onvermogen is, een bij of krachtens de wet vastgesteld griffierecht voor onvermogenen wordt geheven, indien hij op het tijdstip waarop het griffierecht wordt geheven heeft overgelegd: 1e een afschrift van het besluit tot toevoeging, bedoeld in artikel 29 van de Wet op de rechtsbijstand, of indien dit niet mogelijk is ten gevolge van omstandigheden die redelijkerwijs niet aan hem zijn toe te rekenen, een afschrift van de aanvraag, bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de Wet op de rechtsbijstand, dan wel 2e een verklaring van het bestuur van de raad voor rechtsbijstand, bedoeld in artikel 7, derde

lid, onderdeel e, van de Wet op de rechtsbijstand waaruit blijkt dat zijn inkomen niet meer bedraagt dan de inkomens bedoeld in de algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 35, tweede lid, van die wet;

AANGEZEGD

dat Opposant in verzet komt tegen het op 4 mei 2022 bij verstek gewezen vonnis van Rechtbank Den Haag onder zaaknummer C/09/625192/HA ZA 22-165;

TENEINDE

Alsdan en daar te horen eis doen en concluderen, dat:

Inleiding

1. Opposant, hierna te noemen: "Knevel", is bij voornoemd vonnis samen met de twee medegedaagden Micha Kat en Wouter Raatgever hoofdelijk veroordeeld tot betaling van € 215.353,87 schadevergoeding en € 8.516,42 proceskosten. De onrechtmatige daad zou bestaan uit het doen van uitlatingen op sociale media en websites over bepaalde inwoners van Bodegraven-Reeuwijk die zich schuldig gemaakt zouden hebben aan ernstige misdrijven. Om hier de aandacht op te vestigen riep het drietal op om bloemen te gaan leggen bij de begraafplaats. Geopposeerde, hierna te noemen: "de Gemeente", zou hierdoor kosten hebben moeten maken door het inzetten van extra mankracht. Ook zou de Gemeente door de uitlatingen reputatieschade hebben geleden.
2. Knevel en Raatgever bevinden zich gedurende meer dan een jaar in voorarrest. Zij konden geen verweer voeren in deze procedure omdat zij geen advocaat bereid konden vinden om hen bij te staan. Ook de door de deken van de Haagse Orde van Advocaten aangewezen advocaat weigerde bijstand. De rechtbank wees vervolgens een verstekvonnis.
3. Het vonnis werd niet in persoon betekend zodat de termijn van artikel 143 lid 2 Rv aanvangt met een daad van bekendheid. De verzetsdagvaarding is daarmee tijdig uitgebracht.

De vordering

4. Knevel, Kat en Raatgever zijn activisten die zich geruime tijd inzetten om aandacht te vragen voor een in hun ogen ernstige maatschappelijke misstand. Zij hebben de overtuiging dat er in Nederland sprake is van een netwerk dat zich bezighoudt met ritueel misbruik van en moord op kinderen. Een aantal betrokkenen zouden binnen de Gemeente Bodegraven-Reeuwijk wonen. Ook zouden op de openbare begraafplaats Vredeshof te Bodegraven slachtoffers begraven zijn.

5. Met het doel om het openbaar ministerie te bewegen tot een strafrechtelijk onderzoek naar deze feiten, roepen zij via sociale media op om bloemen te leggen op de begraafplaats. Een onbekend aantal mensen heeft gevolg gegeven aan deze oproep. Hierdoor zou schade veroorzaakt zijn omdat de Gemeente kosten heeft gemaakt voor het treffen van veiligheidsmaatregelen bij de begraafplaats, het verwijderen van stickers en bloemen en het laten verwijderen van graffiti en posters van openbare gebouwen, de extra inzet van gemeenteambtenaren en juridische bijstand van een advocaat. Voorts zou schade geleden zijn doordat bepaalde personen door Kat c.s. publiekelijk aangemerkt zijn als mogelijke daders van deze misdrijven waardoor de Gemeente persoonsbescherming heeft moeten regelen. De Gemeente vordert schadevergoeding voor de hierdoor gemaakte kosten alsmede voor reputatieschade.

6. De dagvaarding geeft een uitgebreide beschrijving van de uitingen van Kat c.s. deden in meerdere podcasts. Deze zouden in strijd zijn met de wettelijke plicht jegens de Gemeente. De dagvaarding noemt volgende rechtsinbreuken:

- Opruiing als bedoeld in artikel 132 Sr;
- Belediging in de vorm van smaad en smaadschrift jegens een in Bodegraven-Reeuwijk woonachtige gepensioneerd huisarts, strafbaar gesteld in artikel 261 en 262 Sr;
- Een overtreding als bedoeld in artikel 424 Sr, het op een publiek toegankelijke plaats plegen van straatschenderij inhoudende baldadigheid tegen goederen of personen waardoor nadeel teweeggebracht kan worden. Raatgever heeft namelijk bloemen gelegd op of bij de begraafplaats en anderen opgeroepen hetzelfde te doen.
- Een overtreding van artikel 2.1. van de APV Bodegraven-Reeuwijk, namelijk ordeverstoring door de oproep om bloemen te leggen zodat *het druk wordt daar om een sociale gathering te laten worden*;
- Handelen in strijd met in het maatschappelijk verkeer betamelijke zorgvuldigheid, namelijk mensen zonder deugdelijke onderbouwing in verband brengen met ernstige misdrijven, het oproepen tot publiekelijke steunbetuiging aan overleden slachtoffers, het beschuldigen van overheden dat zij de misdrijven afdekken of zelfs ondersteunen, het verspreiden van beschuldigingen en verdachtmakingen die kunnen leiden tot een ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid en inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van de mensen die hierbij genoemd worden.

7. Als opmerking vooraf dient men de vraag te stellen welk doel de Gemeente dient met een omvangrijke schadevordering richting Kat c.s. Zij beschikken niet over voldoende vermogen en hebben inmiddels voor onderhavige feitencomplex een hoge prijs betaald. Zij zitten immers al een jaar in detentie. Men zou de indruk kunnen krijgen dat de Gemeente gedreven wordt door wraak. Een schadevergoedingsveroordeling van deze omvang zal hen na vrijlating nog jarenlang achtervolgen. Het handelen van een overheid dient te voldoen aan de eisen van proportionaliteit. Daarvan lijkt hier geen sprake.

8. Doch, zo ver is het nog niet. Geen van de genoemde normoverschrijdingen doen een schadevergoedingsplicht richting de Gemeente ontstaan. Zoals hierna toegelicht, zullen de vorderingen dan ook alsnog afgewezen dienen te worden.

Verweer

9. Het verweer bestaat uit verschillende onderdelen, namelijk:

- (a) De activiteiten van Kat c.s. vallen onder de bescherming van de vrijheid van meningsuiting/recht op betoging;
- (b) De opgevoerde kosten zijn ontstaan bij de uitvoering van een kerntaak van de overheid;
- (c) De genoemde strafbepalingen beschermen enerzijds niet het belang van de Gemeente zodat niet voldaan is aan de relativiteitseis. Anderzijds is niet voldaan aan een aantal delictsomschrijving;
- (d) Reputatieschade van een publieke rechtspersoon komt niet voor vergoeding in aanmerking;
- (e) Het causaal verband is niet aangetoond;

Ad (a): De activiteiten van Kat c.s. vallen onder de vrijheid van meningsuiting/betogingsrecht

10. De dagvaarding beschrijft uitvoerig de uitlatingen van Kat c.s. om aan te tonen dat zij zich schuldig maken aan belediging in de vorm van laster, smaad en smaadschrift. Het behoeft geen betoog dat de beschuldigingen richting een aantal privépersonen zonder een deugdelijke bewijsvoering onrechtmatig zijn. De gebruikte formuleringen wijzen op een zekere naïviteit en labiliteit. Dat de betrokken privépersonen hiertegen middels een strafrechtelijke en civiele procedures ageren is niet onbegrijpelijk.
11. Geen van deze getroffen personen is echter partij in dit geding. De aanvankelijk uitgebrachte dagvaarding had als mede-eiser de heer Johan van der Gugten, een familielid van een van de vermeende slachtoffers, naast de Gemeente. Klaarblijkelijk heeft Van der Gugten zich uit deze procedure teruggetrokken waarmee thans de Gemeente als enige eiser optreedt. De positie van de Gemeente is echter volledig anders dan die van de betrokken privépersonen. De feitelijke grondslag van de dagvaarding is daarmee voor de beoordeling van deze vorderingen merendeels irrelevant.
12. Waar de dagvaarding namelijk aan voorbij gaat, is dat Kat c.s. activisten zijn met het doel een in hun ogen ernstige maatschappelijke misstand aan de kaak te stellen en justitie tot onderzoek en strafrechtelijke vervolging van de daders te bewegen. In deze context behoort de Gemeente de activiteiten van Kat c.s. te benaderen. Zij hebben het recht op vrijheid van meningsuiting, de vrijheid om een mening te koesteren zonder inmenging van enig openbaar gezag, de vrijheid om inlichtingen en denkbeelden te verspreiden, en de vrijheid zich te verenigen. Deze rechten zijn gewaarborgd door artikel 9, 10 en 11 EVRM.
13. Voornoemde vrijheden worden beperkt door het recht van anderen om door de uitlatingen niet aangetast te worden in reputatie, eer en goede naam. Het is echter aan de betreffende personen om strafrechtelijk aangifte te doen en naar de civiele rechter te stappen om een herhaling te voorkomen dan wel schadevergoeding te eisen. Dat is ook gebeurd. Kat c.s. zitten inmiddels een jaar in voorarrest in verband met de door hen gedane uitlatingen. De Gemeente is hierin geen partij.
14. De Gemeente dient echter de activiteiten van Kat c.s. te beoordelen in het kader van het demonstratierecht, een recht *bijkans heilig* zoals burgemeester Halsema dit in 2019 noemde. Het staat Kat c.s. vrij om hun doel na te streven middels het voeren van acties. De Gemeente of de inwoners van Bodegraven-Reeuwijk hoeven het niet eens te zijn met deze meningen en mogen dit onsmakelijk en verwerpelijk vinden. De Gemeente gaat echter niet over de inhoud, zolang het doel daarvan niet onrechtmatig

is. En dat is het niet. Als Kat c.s. van mening zijn dat er sprake is van ernstige misdrijven, dan mogen zij dit binnen de grenzen van de wet onder de aandacht brengen.

15. De kern van de dagvaarding is dat de oproep van Kat c.s. om bloemen te leggen op of bij de begraafplaats onrechtmatig zou zijn. Dit is echter een oproep tot een geweldloos protest en valt binnen het recht op demonstratie. p 14 december 2000 heeft de Rechtbank Amsterdam een kort geding procedure behandeld op het gebied van civiel recht.
16. Er zal dan een belangenafweging dienen plaats te vinden tussen het belang van Kat c.s. om gebruik te maken van zijn recht op vrijheid van meningsuiting en het belang van nabestaanden die ongestoord graven wensen te bezoeken. Doch de kern van dit betoog is dat de Gemeente dient te handelen binnen de kaders van artikel 9, 10 en 11 EVRM. De Venice Commission publiceert Guidelines voor de omgang van autoriteiten met geweldloze protestacties.¹ Deze richtlijnen zijn gebaseerd op de jurisprudentie van het EHRM.
17. Hierin is onder meer bepaald dat mensen de vrijheid hebben om te demonstreren op elke openbare locatie van hun keuze dan wel zo dicht mogelijk bij deze locatie (Par. 61). Voor zover een afweging gemaakt is geen demonstranten toe te laten op de begraafplaats, hebben zij de vrijheid om buiten de begraafplaats bloemen neer te leggen.
18. Het verhalen van kosten voor het weghalen of verplaatsen van bloemen of het in rekening brengen van kosten om de openbare orde te handhaven is volgens de richtlijnen per definitie uitgesloten omdat daardoor een *chilling effect* optreedt waardoor de vrijheid om te demonstreren ingeperkt wordt. Als de overheid de kosten voor de handhaving van de openbare orde en het opruimen van achtergelaten rommel in rekening zouden gaan brengen bij organisatoren, dan vormt dit een enorme drempel. Dit is onverenigbaar met het recht om te demonstreren:

"89. No financial charges should be levied on assembly organizers. Given the state's duty to facilitate assemblies, and its general public order mandate, the authorities may not levy charges on assembly organizers for providing relevant services, including adequate and appropriate policing, medical services or health and safety provisions, such as street cleaning. Nor may it make facilitation of an assembly contingent on the payment of any such charges. Imposing charges on assembly organizers may constitute a disproportionate prior restraint and may dissuade people from holding assemblies."

19. De Gemeente mag evenmin lichtzinnig aannemen dat de demonstranten die gevolg geven aan de oproep om bloemen te leggen, geen vreedzame intenties hebben. De duiding van gedrag als een aanzet tot een schending van de openbare orde of geweld dient zo beperkt mogelijk uitgelegd te worden. Evenmin maakt de heftige reacties van het publiek de demonstratie niet-vreedzaam:

"Conduct that constitutes or causes 'violence'. The spectrum of conduct that either constitutes 'violence', or is regarded as capable of causing 'violence', should be narrowly construed, limited in principle to using, or overtly inciting others to use, physical force that inflicts or is

¹ Strasbourg / Warsaw, 15 July 2020 Study n° 769/2014 CDL-AD(2019)017rev Or. Engl. EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION) OSCE OFFICE FOR DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND HUMAN RIGHTS (OSCE/ODIHR) GUIDELINES ON FREEDOM OF PEACEFUL ASSEMBLY (3rd EDITION) Edited Version.

intended to inflict injury or serious property damage where such injury or damage is likely to occur.⁶⁶ The fact that certain content or messages may provoke strong reactions by non-participants does not make an assembly 'non-peaceful'."

20. De uitleg van de Gemeente dat het leggen van bloemen kwetsend is voor de bewoners en die zich daardoor een tegenreactie organiseren, kwalificeert deze actie niet als een bedreiging van de openbare orde. De Gemeente dient als uitgangspunt te nemen dat de bloemenleggers vreedzame bedoelingen hebben:

"75. In particular, the organization and conduct of assemblies should not be subject to burdensome bureaucratic requirements (see, in particular, paras; 112 below). Moreover, the presumption in favour of (peaceful) assemblies also includes an obligation of tolerance and restraint towards peaceful assemblies in situations where relevant procedures and formalities have not been followed (see paragraphs 112 and 114)."

21. Sterker, de Gemeente is volgens de jurisprudentie van het Europese Hof verplicht om organisatoren en deelnemers van vreedzame demonstraties met een controversieel en onpopulair onderwerp die heftige reacties oproepen te faciliteren en beschermen. De kans op tegenacties mag niet leiden tot disproportionele beperkingen op het recht dit soort standpunten uit te dragen. In gevallen waarin protestacties personen die zich tegen de boodschap verzetten irriteren of beledigen, dienen actieve politiemaatregelen genomen te worden om organisatoren en deelnemers van vergaderingen te beschermen tegen aanvallen door derden:

81. Duty to protect and facilitate controversial but peaceful assemblies. State authorities must protect the organizers and participants of peaceful assemblies that espouse views that are controversial or unpopular, which may generate hostile opposition, and shall protect peaceful assemblies from any person or group that intentionally seeks to limit or destroy the rights of others to assemble. In cases where assemblies annoy or give offence to persons opposing the message, the obligations of the state go beyond a mere duty not to interfere – rather, there may be a need for active police measures to protect assembly organizers and participants from attacks by third parties.¹²⁵ Potential disorder arising from hostility directed against those participating in a peaceful assembly must not be used to justify disproportionate restrictions on the assembly.¹²⁶ However, an assembly may be prohibited as a last resort measure when the risk of violent counter-demonstrations may not otherwise be prevented or mitigated (see paragraph 133). The principle of proportionality must always be respected.¹²⁷

22. De (kans op) incidenten met nabestaanden en de onrust en weerstand onder de lokale bevolking kan dus geen grond zijn om het gedrag van bloemenleggers of de organisatoren daarvan als onrechtmatig te beschouwen. Daarvoor dient eerst een belangenafweging plaats te vinden waarbij het recht op vrijheid van meningsuiting zeer zwaar weegt.

23. Overigens herhaalt de dagvaarding regelmatig dat er sprake zou zijn van "verstoring van de grafrust". In de feitenweergave is geen aanwijzing te vinden dat de bloemenleggers stoffelijke resten verwijderen uit de graven. Daarmee kan er geen sprake zijn van de "verstoring van de grafrust" die immers ziet op artikel 31 van de Wet op de Lijkbezorging en bepaalt dat een graf pas na tien jaar geruimd mag worden.

24. De conclusie uit het voorgaande is dat noch de oproep om bloemen te leggen op of in de buurt van de begraafplaats, noch het leggen van bloemen onrechtmatig is tegenover de Gemeente. Deze handelingen dienen als protestacties beoordeeld te worden waarbij de afwegingskaders van artikel 9, 10 en 11 EVRM doorslaggevend zijn. Het verhalen van kosten voor het handhaven van de openbare orde op organisatoren is daarmee per definitie uitgesloten.

Ad (b) De opgevoerde kosten zijn ontstaan bij de uitvoering van een kerntaak van de overheid;

25. De dagvaarding maakt niet duidelijk op welke grond de Gemeente de kosten voor de beveiliging van de begraafplaats en personen op Kat c.s. kan verhalen. Uit het hiervoor gestelde volgt al dat het verhalen van dit soort kosten op organisatoren uitgesloten is. Doch de overheid kan als 'risicodrager' beschouwd worden bij de uitvoering van publieke functies waaraan de samenleving groot belang hecht in verband met de continuïteit van behartiging van algemene belangen zoals openbare orde, veiligheid en volksgezondheid (collectieve goederen).² Afwenteling van deze kosten op de burger is in beginsel alleen mogelijk als de wetgever dit expliciet en gespecificeerd regelt.³ De zeldzame jurisprudentie laat hier weinig ruimte.
26. Handhaving van de openbare orde is een kerntaak van de overheid. In de memorie van toelichting bij de Wet bijdrage bij publieksevenementen wordt op dit punt een principieel standpunt ingenomen. Handhaving moet in beginsel uit de algemene middelen worden gefinancierd. De uitgangspunten ten aanzien van dat geen doorberekening van kosten van activiteiten van strafrechtelijke of strafvorderlijke aard plaatsvindt. Er kan volgens strakke regels hoogstens vooraf een bijdrage volgens het baatprincipe worden gevraagd voor grote evenementen zoals voetbalwedstrijden.⁴ En zelfs in die uitzonderingsgevallen komen nooit de volledige kosten voor vergoeding in aanmerking.
27. Een privaatrechtelijk verhaal van kosten moet verenigbaar zijn met 'de bijzondere wettelijke doeleinden en regeling'. Dit is bepaald in een van de zeldzame uitspraken over kostenverhaal waarbij de Belastingdienst de kosten wilde verhalen van de inzet van extra mankracht om aangiften te controleren nadat de belastingadviseur frauduleuze aangiften verzorgde.⁵
28. In de conclusie van de procureur-generaal van het parket bij de Hoge Raad van 23 augustus 2016 in een zaak waarbij de politie zich na een onderzoek op basis van een valse aangifte als benadeelde partij stelde (ECLI:NL:HR:2017:221), is een uitgebreide verhandeling te vinden over de voorwaarden hiervoor. Uitgangspunt is volgens de conclusie dat in dit geval de politie de plicht heeft om aan te tonen dat aan deze vereisten is voldaan.
29. In het arrest benadrukt voorts dat een kostenverhaal op basis van vage normen van artikel 6:162 BW en 3:14 BW niet aanvaardbaar is. Hiermee zou namelijk een doos van Pandora opengetrokken worden waarbij overheden naar eigen inzicht verhaal gaan zoeken op bepaalde personen. Omdat die zorgvuldigheidsnorm niet of nauwelijks wordt geëxpliciteerd is die norm moeilijk te onderwerpen aan de relativiteitstoets: "Het heeft iets oneigenlijks om het relativiteitsbeleetsel bij de wettelijke norm te ontwijken door de onrechtmatigheid te stoelen op een ongeschreven norm. Waarop de onrechtmatigheid ook wordt gestoeld, steeds komt de vraag naar de doorkruising van het publiekrecht

² E.A. Bierbooms: *Privaatrechtelijk kostenverhaal door de overheid*, diss. EUR, Deventer, 1997, pp. 135-136.

³ Zie conclusie procureur-generaal bij de Hoge Raad van 10 januari 2020 (ECLI:NL:PHR:2020:47), zaaknummer 19/00374

⁴Memorie van Toelichting bij (0526) Regels met betrekking tot een bijdrage in de politiekosten bij publieksevenementen (Wet bijdrage politiekosten bij publieksevenementen)

⁵Arrest Hoge Raad 10 januari 2020, zaaknummer 19/00374 ECLI:NL:HR:2020:890

door het privaatrecht aan de orde.” Ook de Gemeente beroept zich in deze zaak subsidiair op een aanvullende zorgvuldigheidsnorm als grondslag voor schadevergoeding.

30. Voor de volledigheid wijst opposant nog op her arrest HR NJ 1994/639 (*Nabluskosten Vlissingen*) over een brand in een lading katoen op een schip in de haven van Vlissingen. Die gemeente eiste van de eigenaar van het schip vergoeding van de kosten van het noodzakelijke nablussen door de gemeentelijke brandweer in de periode tussen het sein ‘brand meester’ en het moment van lossen van de lading katoen. De feitenrechters hadden die eis afgewezen en die afwijzing bleef in cassatie in stand, onder meer omdat het ging ‘om een kerntaak van de overheid, welke van oudsher door haar is uitgeoefend zonder dat kosten in rekening werden gebracht’. Als de wetsgeschiedenis of de wet geen aanknopingspunt biedt voor kostenverhaal, dient de rechter zich terughoudend op te stellen. Het is aan de wetgever om dit te regelen.
31. Voorts vordert de Gemeente de kosten voor beveiliging van een aantal personen. Hiervoor geldt hetzelfde. De Circulaire met betrekking tot de bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten 2019 benadrukt dat de taak om te bewaken en te beveiligen onderdeel uitmaakt van de politietaak om zorg te dragen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde (artikel 3 van de Politiewet 2012). De handhaving van de rechtsorde bestaat uit openbare orde handhaving en strafrechtelijke handhaving. Een kostenverhaal is daarmee niet aan de orde.
32. Ten overvloede is onduidelijk hoe de besluitvorming plaatsvond met betrekking tot persoonsbeveiliging en welke risicoanalyse is gemaakt. In het decentrale domein ligt het gezag over persoonsbeveiliging door de politie bij de HOvJ. De circulaire benadrukt dat het uitgangspunt van het stelsel is dat personen zelf verantwoordelijk zijn voor hun veiligheid.
33. Wat hier verder ook van zij, de bij Kat c.s. in rekening gebrachte kosten betreffen een kerntaak van de overheid en komen daarmee niet voor verhaal op de burger in aanmerking.
- Ad(c) De genoemde strafbepalingen beschermen enerzijds niet het belang van de Gemeente zodat niet voldaan is aan de relativiteitseis. Anderzijds is niet voldaan aan een aantal delictsomschrijving;*
34. Een volgende punt is dat niet voldaan is aan de in artikel 6:162 BW gestelde voorwaarde voor aansprakelijkheid, namelijk het relativiteitsbeginsel. De in de dagvaarding genoemde normstellingen strekken namelijk niet ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeente.
35. Zo is de strafbaarstelling van opruiing als bedoeld in artikel 132 Sr dient de bescherming van de openbare orde terwijl belediging in de vorm van smaad en smaadschrift strekken ter voorkoming dat mensen in hun eer en goede naam aangetast worden. Overtreding van deze normstellingen kunnen daarmee geen schadevergoedingsvordering zijdens de Gemeente doen ontstaan.
36. Wat betreft de genoemde overtreding van artikel 424 Sr, het op een publiek toegankelijke plaats plegen van straatschenderij inhoudende baldadigheid tegen goederen of personen waardoor nadeel teweeggebracht kan worden. Kan niet aan opposant tegengeworpen worden. Dit artikel strekt ter bescherming van de algemene veiligheid van personen en goederen. Onduidelijk is hoe het leggen van bloemen beschouwd kan worden als ‘baldadigheid’. Daarbij kan de delictsomschrijving slechts

voldaan zijn bij personen die ter plaatse aanwezig zijn. Een oproep daartoe vervult de delictsomschrijving niet.

37. Dit geldt ook voor een overtreding van artikel 2.1. van de APV Bodegraven-Reeuwijk, namelijk ordeverstoring door de oproep om bloemen te leggen zodat *het druk wordt daar om een sociale gathering te laten worden*. Dit artikel verbiedt de deelname aan een samenshooling, onnodig opdringen of door uitdagend gedrag aanleiding geven tot ongeregeldeheden. Ook voor deze overtreding is de persoonlijke aanwezigheid vereist om aan de delictsomschrijving te voldoen. Voor baldadig gedrag van derden die aan een oproep gevolg gaven, kunnen Kat c.s. niet verantwoordelijk gehouden worden. Immers, hun oproep beperkt zich tot het leggen van bloemen.

38. Voorts bepaalt lid 5 dat dit artikel niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties. Dat is hier eveneens het geval. Bovendien mogen, zoals hierboven betoogd, acties waarmee aandacht gevraagd wordt voor een ernstige maatschappelijke misstand hinder en overlast veroorzaken.

39. Als laatste noemt de dagvaarding het handelen in strijd met in het maatschappelijk verkeer betamelijke zorgvuldigheid, namelijk mensen zonder deugdelijke onderbouwing in verband brengen met ernstige misdrijven, het oproepen tot publiekelijke steunbetuiging aan overleden slachtoffers, het beschuldigen van overheden dat zij de misdrijven afdekken of zelfs ondersteunen, het verspreiden van beschuldigingen en verdachtmakingen die kunnen leiden tot een ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid en inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van de mensen die hierbij genoemd worden. De hier genoemde normstellingen kunnen zeer wel onrechtmatig zijn tegen de betrokken personen. Echter, de Gemeente is daarbij geen partij zodat dit geen basis vormt voor een schadevergoedingsvordering.

40. Ten overvloede wordt hier nog gewezen op de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam in een zaak over vrijheid van meningsuiting waarbij de rechtbank oordeelt dat toewijzing van de gevorderde verklaring voor recht en van de vordering tot schadevergoeding sancties opleveren in de zin van artikel 10 lid 2 EVRM.⁶ Dergelijke sancties kunnen alleen maar worden opgelegd wanneer ze bij wet zijn voorzien en noodzakelijk worden geoordeeld ter bescherming van (een of meer van) de in artikel 10 lid 2 EVRM limitatief opgesomde rechten en belangen:

"De in het maatschappelijk verkeer in acht te nemen zorgvuldigheid (als bedoeld in artikel 6:162 BW) voegt overigens hieraan geen extra plichten toe, want daardoor zou de vrijheid van meningsuiting buiten de door lid 2 van artikel 10 EVRM gestelde grenzen verder worden beperkt."

41. Bij gebrek aan een verband tussen de met de in de dagvaarding genoemde normstellingen beschermde belangen en de gestelde schade door de Gemeente, is deze niet toewijsbaar.

Ad(d) Reputatieschade van een publieke rechtspersoon komt niet voor vergoeding in aanmerking;

42. Opmerkelijk is voorts dat de Gemeente een vergoeding eist voor geleden reputatieschade. Hierover zijn slechts enkele gerechtelijke uitspraken te vinden. Ook hier geeft de uitspraak SBS6/Gemeente Woensel duidelijkheid. In deze zaak vorderde de gemeente schadevergoeding wegens reputatieschade. De gemeente betoogde dat

⁶ Rechtbank Amsterdam, 8 maart 2006 SBS6/Gemeente Woensel (ECLI:NL:RBAMS:2006:AV3959)

zij extra kosten heeft moeten maken om haar imago te herstellen. De rechtbank is duidelijk: deze vordering is nooit toewijsbaar:

"De Gemeente heeft geen concreet recht of belang uit deze opsomming genoemd, dat door de reportage is geschonden. De rechtbank kan de stellingen van de Gemeente ook niet tot een van de in artikel 10 lid 2 EVRM genoemde rechten of belangen herleiden. Zelfs indien de stelling van de Gemeente zou worden gevolgd, namelijk dat de reportage een onjuist, onvolledig, onevenwichtig en negatief beeld geeft van Woensel-West en niet overeenstemt met de werkelijkheid, levert zulks geen geschonden recht of belang in de zin van artikel 10 lid 2 EVRM op. Ook de enkele stelling van de Gemeente dat zij extra financiële middelen heeft moeten inzetten om de door haar gestelde imagoschade van Woensel-West -een stelling die de Gemeente niet verder heeft geadstrueerd- als gevolg van de reportage van SBS weer ongedaan te maken, kan niet een dergelijke grond opleveren. De in artikel 10 lid 2 EVRM genoemde bescherming van de goede naam of rechten van anderen strekt zich niet uit tot het imago van een wijk, als geografisch bepaald onderdeel van de gemeente. De wijk Woensel-West kan geen recht op een bepaald imago laten gelden en de Gemeente kan een zodanig recht als openbaar bestuur van het grondgebied waartoe de wijk behoort, niet inroepen. Reeds hierom dient de vordering van de Gemeente te worden afgewezen."

43. De door de Gemeente gevorderde imagoschade is daarmee evenmin toewijsbaar.

Ad(e) Het causaal verband is niet aangetoond;

44. Tot slot is evenmin voldaan aan de door artikel 6:162 BW gestelde eis van causaliteit. De dagvaarding gaat ervan uit dat Kat c.s. de enige personen zijn die de theorieën van geïnstitutionaliseerde ritueel kindermisbruik aanhangen. Er is een bredere stroom van mensen in Nederland bezighouden. Zo maakte het VPRO-programma "Argos" een serie uitzendingen over dit onderwerp op basis van 200 getuigenverklaringen.⁷

"Vorig jaar april startte Argos een onderzoek onder slachtoffers van georganiseerd seksueel misbruik. Meer dan tweehonderd mensen deelden hun verhaal via een online vragenlijst, die met behulp van verschillende experts is opgesteld. Deelnemers spreken openhartig over misbruik op sportclubs en internaten, over loverboys en sekten. Honderdveertig van de verhalen zouden - als de aangevers zich bij de politie melden - het stempel 'rituele kenmerken' krijgen. Dat is seksueel misbruik met heel macabere kanten. Satanische handelingen bij kaarslicht, martelingen, zelfs het ritueel offeren van baby's, worden genoemd. Het is in Nederland zo geregeld dat aangiftes met rituele kenmerken in een vroeg stadium moeten worden doorgestuurd naar de LEBZ - De Landelijk Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken van de politie. Het doel van de LEBZ is om valse beschuldigingen te voorkomen. Ze stellen dat noch in Nederland, noch elders in de wereld ooit bewijs is gevonden voor ritueel misbruik. Onder rechtspsychologen is de opvatting dominant dat de gruwelijke herinneringen van slachtoffers niet authentiek zijn, maar worden aangepaard in therapie. Is dat wel zo? Moeten hun verklaringen niet net zo serieus worden genomen als ieder ander signaal van ernstig, seksueel misbruik? Argos deed een jaar lang onderzoek naar de verhalen van slachtoffers, analyseerde de soms schokkende overlap in hun verhalen en toetste aan de hand van deskundigen in binnen- en buitenland, de aannames over ritueel misbruik."

45. De uitlatingen van Kat c.s. staan niet geïsoleerd van de talrijke kanalen over dit onderwerp op sociale media. De SP, PvdA en FvD stelden hierover Kamervragen.⁸ Een Kamermeerderheid steunde een motie voor een onafhankelijke onderzoekscommissie. Tot op heden is geen invulling gegeven hieraan. Evenmin startte een strafrechtelijk onderzoek hetgeen ongetwijfeld de groeiende interesse voor dit onderwerp verklaart. De door Kat c.s. genoemde personen en de Gemeente zijn veelvuldige protagonisten in deze theorieën die al bestonden voordat Kat c.s. hierover podcasts maakten.

⁷ Glasscherven en duistere rituelen: Argos onderzoekt satanisch ritueel misbruik - Human - VPRO

⁸ Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op schriftelijke vragen van de leden Kuiken (PvdA) en Van Nispen (SP) over de uitzending van Argos over ritueel misbruik (Ingezonden 30 juni 2020, nr. 2020Z12682)

46. De Gemeente liet na in de dagvaarding te onderbouwen op basis waarvan zij aannemen dat iedereen die de begraafplaats in Bodegraven bezoekt om een teken van protest af te geven, een gevolg is van de uitlatingen van Kat c.s. Hetzelfde geldt voor personen die

47. Ook ontbreekt een causaal verband tussen de uitlatingen van Kat c.s. en de schade als gevolg van stickers en posters aangebracht op gebouwen. In de uitingen zoals beschreven in de dagvaarding komen geen oproepen voor tot het plakken van stickers of posters. Een causaal verband ontbreekt daarmee.

Conclusie

48. Uit het voorgaande volgt dat het verstekvonnis niet in stand kan blijven. De verweren (a) tot en met (e) zijn ieder op zich gronden om de vorderingen van de Gemeente af te wijzen. In samenhang met elkaar kan er geen enkele sprake zijn van een op opposant rustende schadevergoedingsverplichting.

Bewijsaanbod

49. Opposant biedt aan al hetgeen hij heeft gesteld, met alle middelen rechtens te bewijzen, waaronder het horen van getuigen, zulks overigens zonder aanvaarding van enige bewijslast welke niet op grond van wet en/of jurisprudentie op hem mocht rusten.

MITSDIEN

Gezien het hiervoor gestelde, vordert Joost Knevel ontheffing van de veroordeling tegen hem uitgesproken bij vonnis van 4 mei 2022 door de Rechtbank Den Haag onder zaaknummer C/09/625192/HA ZA 22-165de Gemeente tussen de publieke rechtspersoon de gemeente Bodegraven-Reeuwijk als eiser en Joost Knevel als gedaagde, en dat de vorderingen van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk alsnog afgewezen worden met veroordeling van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk in de kosten van dit verzet.

De kosten hiervan zijn voor mij, deurwaarder,

Requirant voornoemd verklaart dat zij de omzet-belasting niet kan verrekenen in de zin van de Wet op de Omzetbelasting 1968 en dat voorts de eventueel gemaakte verschotten noodzakelijk waren om de onderhavige ambts-handeling te kunnen verrichten en dat ik, deurwaarder, rechtstreeks noch middellijk enig belang heb in de onderneming die de kosten factureerde.